

שילוט נגיש – הנחיות והמלצות

ד"ר גבריאלה עילם

עקרונות ונתונים כלליים לשילוט נגיש

מתוך סדרת פרקים על שילוט נגיש¹ ← לעמוד התוכן של שילוט נגיש – לחצו כאן

פרק זה מציג עקרונות ונתונים המתייחסים לכל שילוט נגיש לפי:

- תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות הנגישות לשירות) התשס"ח – 2007 (טיוטה, נובמבר 2007) וההפניות מתקנות אלה ל:
- תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 4 הסעיף ה-4 ה-10 בדבר שילוט;
- תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקומות ציבוריים קיימים) התשס"ז – 2007 (טיוטה 13.5.07).

השילוט יכיל בהתאם לעניין את הסמל המתאים, חץ הכוונה בהתאם לצורך וכיתוב (ספרות או תמליל) מתאים כאשר נדרש לצורך הבהרה.

¹ המטרה של סדרת הפרקים לשילוט נגיש להציג במרוכז את דרישות החוק, התקנות, התקן והמלצות נוספות החשובות להנגשת השילוט. בשום מצב הכתוב בפרקים אלה אינו בא להחליף או לשנות את דרישות החוק, התקנות ו/או התקנים הרלוונטיים.

בתכנון וביצוע של מערכת שילוט נגישה יש להתייחס לנושאים הבאים:

- מרחק הצפייה בשלט
- מיקום השלט
- גודל – השלט, הסמלים והכיתוב
- המידע – סמלים ותמליל
- צבעים
- תאורה במקום
- אפשרות גישה נגישה אל השלט:
 - בעיקר בשלט מישושי.
 - מומלץ לאפשר התקרבות נוחה גם לשלט שאינו שלט מישושי (ככל האפשר) כדי לשפר את יכולתו של אדם עם ליקויי ראייה לקרוא את הכתוב בו.
- ליווי השילוט החזותי במידע/שילוט/כריזה קולי (בהתאם לעניין) – כדי לאפשר התמצאות ושימוש גם לאנשים עם ליקויי ראייה או עיוורים.

שילוט מדבר בכניסה לקניון.

עיצוב השלטים

• גימור וצבעים

- א. הגימור של אותיות, ספרות, סמלים ורקע השלט יהיה עמום, או גימור לא-מבריק אחר.
- ב. גוון הכתב והסמלים יעמוד בניגוד של 70% לפחות לגוון הרקע.
- ג. **רצוי** שבבניין מסוים ישמשו אותם גוונים בכל שלטי ההכוונה – כדי להקל על ההתמצאות.
- ד. ניגודי גוונים קלים להבחנה: לבן על רקע כחול (או להיפך), לבן על רקע טורקיז (או להיפך), צהוב על רקע שחור. עדיפות לשימוש בסמל או כיתוב בהירים על רקע כהה.
- ה. אם גוון האותיות, הספרות או הסמלים הוא לבן, **מומלץ** לא להשתמש בגוון "לבן שבור".
- ו. עבור הרקע עדיפים גוונים מורכבים (רב-רכיביים)

• גובה האותיות הספרות והסמלים

- (בשלטים המיועדים לצפייה ממרחק ראייה של 3 מטרים או פחות)
הערה: נתוני הגובה בסעיפים א' – ו' אינם מתייחסים לסמלים שאינם מלווים בכיתוב מילולי.
- א. על גבי מפות – במקום ציבורי סגור: 12 מ"מ לפחות; במקום ציבורי פתוח: 8 מ"מ לפחות.
 - ב. על גבי לוחות הכוונה – לפחות 25 מ"מ
 - ג. על גבי שלטי זיהוי – 22 מ"מ לפחות
 - ד. על גבי שלטים לזיהוי מספר הקומה מול פתחי מעליות – 200 מ"מ לפחות
 - ה. על גבי שלטי זיהוי לצידי דלתות:
 - מידע עיקרי – 12 מ"מ לפחות
 - מידע משני – 8 מ"מ לפחות
 - ספרות בלבד – 25 מ"מ לפחות
 - ו. על גבי שלטי הכוונה – 40 מ"מ לפחות
 - ז. גובה סמלים שאינם מלווים בכיתוב מילולי יהיה 140 מ"מ לפחות
 - ח. בשלטים שבהם יותר משורת מידע אחת, גובה הרווח בין השורות יהיה 120% עד 160% מגובה האות. הכתיבה לא תיעשה במאונך.
 - ט. הגובה (הרוחב) של שלט בעל שורת מידע יחידה יהיה 75 מ"מ לפחות.

• עיצוב האותיות והספרות

- א. גופן האותיות והספרות והיחס בין רוחב האותיות לגובהן יהיו אחידים בכל השלטים המוצבים בשטחים הציבוריים בבניין או אתר מסוים.
- ב. גופן הכיתוב בשפה זרה יתאים בממדיו ובסגנונו לגופן הכיתוב בעברית.
- ג. אותיות הכיתוב בשלט יהיו אותיות דפוס והגופן יהיה פשוט כגון: נרקיס תם ("הלווטיקה") בינוני או שמן, או גופן מסוג אריאל (Arial).
- ד. האותיות והספרות יהיו בעלות יחס רוחב:גובה שאינו קטן מ-3 ל-5 בהתאמה.
- ה. אותיות וספרות בעלות קו אחד (כגון: י, ו, ן) יהיו בעלות יחס רוחב:גובה שאינו קטן מ-1 ל-5 בהתאמה.

• שילוט מישושי: עיצוב מידע ונתונים בשלט מישושי²

(בשלטים שניתן לגשת אליהם ולמשש אותם)

- א. חלק מהעיוורים קוראים כתב ברייל בלבד. אחרים קוראים רק כתב מישושי. לכן **חשוב ומומלץ** להציב שלטים עם שני סוגי הכתב.
- ב. כתב מישושי וכתב ברייל קריאים ביותר כשהפרופיל המובלט בחתך רוחבי (במאונך על פני האות) הוא עגול.

נתוני שלט מישושי:

- א. שלט מישושי יכלול ספרות ומידע עיקרי לפי העניין.
- ב. כתב, ספרות, סמנים וסמלים על שלטים מישושיים יהיו בולטים 0.8 מ"מ לפחות מפני רקע השלט.
- ג. גובה האותיות יהיה 12 מ"מ - 50 מ"מ. **המלצה:** אותיות וספרות בולטות שגובהן לפחות 25 מ"מ זמינות יותר למישוש ופירוש על ידי אנשים עם ליקויי ראייה וביניהם הרבה אנשים מבוגרים שאינם קוראים כתב ברייל. גודל האותיות והספרות הבולטות משמעותי מכיוון שמישוש השלטים נעשה באמצעות כריות האצבעות שרגישותן לרוב יורדת עם העלייה בגיל.

² לפי ת"י 1918, חלק 4 "שילוט מישושי".

ד. כתב ברייל:

- (1) יש למקם כתב ברייל המופיע בליווי תמליל, סמלים ופיקטוגרמות מישושיים במרחק של לפחות 9.5 מ"מ מתחתם או לצידם. (בלוחות פיקוד במעלית המרחק המינימלי הנדרש הוא 5 מ"מ)
- (2) כתב ברייל חייב להתאים לכללים ב"ספר ברייל" של הספרייה המרכזית לעיוורים ולנתונים הבאים:
- קוטר בסיס נקודת ברייל: 1.5-1.6 מ"מ
 - מרחק בין מרכזי שתי נקודות ברייל סמוכות באותו תא: 2.3-2.5 מ"מ
 - מרחק בין מרכזי שתי נקודות ברייל תואמות בתאים סמוכים: 6.1-7.6 מ"מ
 - גובה נקודה: 0.6-0.9 מ"מ
 - מרחק בין מרכזי נקודות תואמות מתא אחד לתא הנמצא בדיוק מתחתיו: 10.0-10.1 מ"מ

• שילוט במקום ציבורי פתוח³

- א. בשלט המיועד לצפייה ממרחק העולה על 3 מטרים, יהיה המידע על גבי השלט פשוט ככל הניתן, בהתחשב בממדי השלט, אופן הצבתו, המהירות בה חולפים המתבוננים על פניו, התאורה בה מואר השלט וזווית הצפייה בו.
- ב. תמנע תאורה מסנוורת, כך שניתן יהיה לקרוא את השלט בבירור.

³ לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות) התשס"ח – 2007 (טיוטה) ולפי: תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקומות ציבוריים קיימים) התשס"ז – 2007 (טיוטה 13.5.07)

מיקום השלטים (כללי)

• שלטים התלויים על קירות

- א. מרכז המידע המוצג על גבי השלט יהיה בגובה 140-160 ס"מ מפני הרצפה.
- ב. תחתית המידע המוצג על גבי השלט לא תהיה נמוכה מ – 100 ס"מ מפני הרצפה.
- ג. קצהו העליון של המידע על גבי השלט לא יהיה גבוה יותר מגובה משקופי הדלתות בבניין.
- ד. שלט זיהוי התלוי על קיר לצד דלת יותקן במרחק של כ – 10 ס"מ מהדלת לצד ידית הדלת
- ה. סימן הנמצא על קיר שקוף, המשמש מידע לציבור, יודגש באמצעות רקע המנוגד לו בצבע וגוון והחוצץ בינו לבין הקיר. עובי הרקע יהיה לפחות כעובי הסימן.

• שילוט מישושי: מיקום שלט מישושי המותקן על קיר⁴

- א. יש לוודא שהשילוט המישושי נגיש ואין בקרבתו מכשולים כך שניתן להתקרב אליו ולמשש אותו. **מומלץ:** למקם את השלט כך שניתן יהיה לעמוד לצד השלט ולמשש אותו מבלי לחסום את המעבר.
- ב. קצהו העליון של המידע המישושי לא יהיה גבוה מ – 140 ס"מ מפני הרצפה.
- ג. תחתית שלט מישושי לא תהיה נמוכה מ – 100 ס"מ מפני הרצפה.
- ד. שלט זיהוי מישושי התלוי על קיר לצד דלת יותרן במרחק של כ – 10 ס"מ מהדלת לצד ידית הדלת.
- ה. שלט מישושי המותקן לצד דלת דו-אגפית, יותקן (אם אפשר) מימין לאגף הימני ואם אין מקום על הקיר בצד הדלת, ימוקמו השלטים על הקיר הסמוך הקרוב ביותר.

• שלטים התלויים מעל הדרך

- א. הקצה התחתון של שלטים התלויים מעל הדרך לא יהיה נמוך מ – 205 ס"מ מעל פני הרצפה.
- ב. בשלט התלוי בחלל (כגון מעל מעבר) הסימנים יודגשו באמצעות רקע המנוגד להם בצבע ובגוון.

⁴ לפי ת"י 1918 חלק 4 "מיקום השילוט המישושי".

• שלטים במקום ציבורי פתוח

- א. תימנע תאורה מסנוורת כך שניתן יהיה לקרוא את השלט בבירור
- ב. שלט הכוונה או מידע יוצב בסמוך לדרך נגישה לאדם עם מוגבלות בניידות ותוכנו יסופק לאדם עם מוגבלות ראייה (לפי בקשה) בפורמט אלטרנטיביים (דפוס נגיש, הקלטה, קובץ דיגיטלי, ברייל, הקראה).
- ג. שלט אזהרה יוצב במקום שבו יוכל אדם עם מוגבלות ראייה או מוגבלות בניידות לראותו בברור.

• מרחק צפייה

בעיצוב ומיקום שלטים המיועדים לקריאה ממרחק שהוא גדול מ – 3 מ', יש להביא בחשבון את:

- א. מימדי השלט;
- ב. אופן הצבת השלט;
- ג. המידע פשוט ככל הניתן על גבי השלט;
- ד. המהירות בה חולפים על פני השלט;
- ה. התאורה בה מואר השלט, מניעת תאורה מסנוורת כדי שניתן יהיה לקרוא את השלט;
- ו. זווית הצפייה בשלט.

**שילוט בדרך לאורך כביש.
אין התחשבות במרחק צפייה ובנוסף עמוס במידע.
לא ניתן לקרוא מהכביש או המדרכה.**